

Årslev Kirke

Når man kommer til Årslev fra nord, ser man kirken ligge smukt på en bakke. Det antages, at bakken er naturlig og siden formet af anlægsarbejdet omkring kirken, den er ikke udgravet. Under kirken findes der gamle grave, hvilket er almindeligt forekommende for danske kirker indtil 1805, hvor begravelse under kirkegulvet blev forbudt. Kirken er en såkaldt langhuskirke, dvs. at koret er lige så bredt som selve kirken. Den er opført i sengotisk tid omkring år 1425. Oprindelig havde kun koret hvælvinger mens hovedskibet havde træloft, men mellem 1485 og 1525 blev også hovedskibet forsynet med hvælvinger, samt tårn og våbenhus formentlig bygget til. Stræbepillerne udvendigt er tilført kirken i nyere tid for at modstå presset fra hvælvingerne. I forbindelse med nykalkning af kirken indvendigt i 2002 blev der fundet kalkmalerier lavet af den såkaldte 'Træskomaler' (slutningen af 1400-tallet). Disse blev kalket over igen efter affotografering. Ved kalkning af kirken udvendigt fandt man i tidlige lag tætte, regelmæssige røde pletter, en særegen udsmykning som kendes fra enkelte andre kirker. Disse blev tillige affotograferet og kalket over.

Våbenhuset

Mod øst og syd i våbenhuset hænger der præste-tavler, som dækker perioden fra 1567 til i dag. Af tavlerne ses, at Årslev har været anneks-sogn først til Sønder Næså og siden til Sønder Højrup. Fra 1857 har Årslev og Sønder Højrup haft fælles præst, og der findes en kirkesti mod syd, som forbinder de to kirker og stadig den dag i dag anvendes som gangsti. I 2009 blev

pastoratet lagt sammen med Sdr. Næså men adskilt igen i 2014.

Tårn, tårn-dør og nord-dør

Vi ved ikke, hvornår kirkens tårn-dør mod syd og nord-døren i skibet (vindue i dag) blev muret til, men vi har notater fra en visitats (tilsyn med præster og kirker) foretaget af biskop Jacob Madsen den 27. marts 1590. Jacob Madsen var biskop over Fyn med omkringliggende øer og Lolland-Falster, og han skrev i perioden 1588-1604 dagbog fra sine visitats-rejser. For Årslev Kirke kommer han med følgende bemærkning: "Tårnet er meget forfaldent, der er dør i nordsiden, døbefonten står i tårnrummet, våbenhuset er forfaldent, og prædikestolen står i 'klar mur'" (dvs. at dens sokkel ikke er pudset og kalket). Ved biskop Jacob Madsens senere besøg den 18. september 1597 må det formodes, at tingene er bragt i orden, da han kun bemærker at "der prædikes over den vattersottige" (Jesu helbredelse af manden med vand i kroppen, teksten til 17. søndag efter trinitatis). Om tårnet ved vi, at det oprindelig var højere, og at det blev reduceret til sin nuværende højde i 1700-tallet.

Kirkeskibet

Til højre inden for døren fra våbenhuset står en jernbunden pengeblok fra 1742 med en stor hængelås. I den modsatte side er der et hul ind i væggen, stort nok til at man kan stikke en hånd ind. Hullet kunne være fra katolsk tid, til et vievandskar.

Midt i kirkeskibet hænger et model-skib, en tre-mastet bramsejlskonnert, der bærer navnet Lea. Skibet blev skænket til kirken i 1924 af skibstømmer Petersen, som selv har bygget det.

Den mindste af lysekronerne, den der hænger i koret, er doneret af Thyra Nyholm i 1939. Hun var enke efter lærer og kirkesanger Johannes Nyholm, hvis gravsten ses overfor kapellet på kirkegården. Samtidig med Thyra Nyholms donation skænkede beboerne i Årslev den midterste lysekrone. Det vides ikke, hvorfra den bageste lysekrone stammer.

Prædikestolen er opført i 1590. Dens bemalinger fra 1606 viser de fire evangelister med deres traditionelle symboler, fra opgangen og rundt er det: Johannes med ørnen, Markus med løven, Lukas med oxen og Mattæus med mennesket. Bemalingen er bekostet af Jens Krukow fra Aarslevgård, som i 1400-årene og til begyndelsen af 1600-årene var hovedgård i Årslev. Bænkestaderne øverst i kirken har også tilhørt herremanden på Aarslevgård. På stadernes gavlstykker ses adelsvåbnene på fædrene og mødrene side for Jens Krukow og hans hustru D. Sandberg. Disse bænke-stader markerer overgangen fra skib til kor.

Døbefonten

Midt i koret står den smukke, glat-kummede døbefont af sribet granitsten, af den såkaldte 'Vindinge-type'. Fontens placering er teologisk set storartet, da den viser dåbens centrale betydning. Som bemærket stod fonten oprindeligt i tårnrummet bagest i kirken, hvor orglet står i dag.

Lys-globen

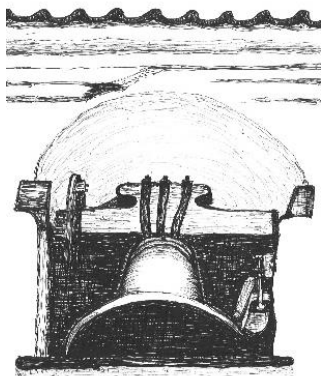
Ved en reformations-festgudstjeneste i kirken i oktober 2017 blev lys-globen taget i brug. Globen er udført af Hudevad Smedjemuseum. Globen giver besøgende mulighed for at tænde et lys for nogen eller noget, der ligger dem på hjerte.

Alteret

Omkring det oprindelige, murede alter er der bygget et træværk, som er beklædt med et antependium (alterbords-forhæng). Antependiet er sammen med kor-gulvtæppet og stoffet på knæfaldet anskaffet til kirken i 1982 for midler, som kirken arvede efter Angelika Thrane, Årslev. Kor-gulvtæppet, af kunstneren Anne Marie Egemose, forestiller et kors og livets træ vævet sammen. Altartavlen er i ny-klassistisk stil og fra tiden op mod 1800, alterbilledet fra 1845 en kopi efter Rubens.

Orglet

Kirkens orgel er fra 1963 og blev i 1990 udvidet fra 5 til de nuværende 11 stemmer, med to manualer og pedalværk, muligjort tillige af arven fra Angelika Thrane.

Klokken

Kirkens klokke er støbt i København i 1817. Den er ophængt i glam-hullet mod nord og hænger helt ude i åbningen. I 2005 blev klokken automatiseret, før da blev den betjent med reb udefra af klokkeren, som stod på jorden. Det var det sidste sted i Danmark, at man ringede manuelt udefra på denne måde.

Kirkegården

Tegninger fra 1810 viser en mindre, nærmest rund kirkegård omkring kirken. På tegning fra 1893 ses kirkegården med udvidelsen mod syd og mod øst med omtrent den størrelse, den har i dag. Strukturen på den nyere sydlige del, en aflang hesteskoform i øst-vestlig retning samt linier i plænen, er fra 1985, hvor også den hvide graver-bygning blev opført. De fleste nye gravsteder er i dag urnegravsteder, hvorfor kirkegården langsomt overgår til mindre gravsteder og flere tomme pletter. Dette, tillige med nye krav til kirkegårdsdriften, har betydet, at Årslev kirke ligesom mange af landets øvrige kirker, er i færd med en langsigtet modernisering af kirkegårdens arkitektur.

Kirkegårdskapellet ud mod Gl. Byvej er fra starten af 1900-tallet og blev i 2017 taget ud af brug. Læg mærke til jernlågen i diget lidt længere henne, ud for midten af kirken. Lågen er udført af Hudevad Smedjemuseum i 2014 og kaldes Kvindelågen, da den nu tilmurede nord-dør var kvinders indgang til kirken.

På kirkegården ses enkelte fredede gravsteder og gravsten, særligt overfor og bag kapellet. Bemærkelsesværdig er også den store røde, trekantede gravsten 50 meter sydøst for våbenhuset, den store groft huggede sten ved siden af, samt den høje sten i kirkegårdens fjerne sydøstlige hjørne. Som en del af moderniseringen vil der med tiden blive oprettet et lapidarium, et særligt område hvor de fredede og bevaringsværdige sten vil være samlet.

Gravstedet med gitter op ad den østlige side af våbenhuset tilhørte slægten Lunn på gården Lammehave. Fra 1679 var Årslev kirke ejet af Torpegård, men i 1858 testamenteredes ejerskabet til Lammehave, med de indtægter og vedligeholdelsesforpligtelser der hørte til. I 1910 overgik Årslev Kirke til selveje.

'Årslev-skatten'

Tæt sydvest for kirkegården fandt fæstegårdmand Claus Sørensen i 1820 en oldtids-skat bestående af guldsmykker, en krystalkugle, en sølvske (tegning) m.m. anbragt i et bronzekar. Ved skatten fandtes tillige skelettet af en velhavende kvinde. Fundet er dateret til 4. årh. efter Kristi fødsel. Det kan i dag ses på Nationalmuseets afdeling for Danmarks oldtid.

Kirkelivet i dag

I kirken holdes der i dag gudstjeneste de fleste søn- og helligdage, samt vielse, begravelse, barnedåb og konfirmation. Endvidere er der aktiviteter i det nye sognehus (2016) på Gl Byvej 28A. En fortsættelse af det levende menighedsliv, der har været ved Årslev Kirke i 600 år.

English

Aarslev Church was built around 1425 on a natural hill that is shaped by the building and maintenance of the church. The tower used to be taller and was shortened to its present size in the 18th century. The bell (1817) was rung by hand outside from the ground until 2005. The baptismal font originally stood in the original entrance room below the tower but was moved to the front center after 1600. The organ is from 1963, enlarged in 1990 to 11 voices and pedals. The original brick altar is covered by a wooden frame and antependium. The altar painting is a copy after Rubens. The church cemetery will undergo a slow modernization in the next 2-3 decades due to fewer coffin funerals. In 1820, a tomb and treasure from the 4th century AC was found just south west of the cemetery wall, containing a skeleton, gold, a crystal ball, a silver spoon and more, today displayed at the National Museum in Copenhagen.

Aarslev Church has services almost every Sunday, and funerals, weddings, baptisms and confirmation. In the new church house (2016) on Gl Byvej 28A, teaching, meetings and various activities are held during the week. A continuation of the living church life in and around Aarslev Church through 600 years.